

Raadsvoorstel

Vergaderdatum:	10 maart 2026	Registratienummer:	26.I000256
Datum Presidium:	3 februari 2026		
Datum B&W Besluit:	10 februari 2026		

Onderwerp

Impactanalyse en uittreding GRSK

Voorstel

1. Op basis van de bestuurlijke memo 'Kiezen & Uittreden' - en het daaronder liggende rapport van de impactanalyse GRSK - het scenario 1 (volledige ontvlechting gemeente Oirschot) aan te wijzen als voorkeursscenario. Hiermee kiest de raad voor het scenario waarin de taken die Oirschot nu heeft belegd binnen de GRSK per 1 januari 2028 volledig worden uitgevoerd door de fusiegemeente Best-Oirschot.
2. Ten gevolge van het besluit onder 1. te besluiten tot volledige uittreding van de gemeente Oirschot uit de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempengemeenten.
3. Het college van B&W op te dragen om, in nauwe verbinding met zowel het college van de gemeente Best als met het Algemeen en Dagelijks Bestuur van de GRSK, uitvoering te geven aan dit besluit en daartoe alle noodzakelijke maatregelen te nemen.
4. Het college van B&W op te dragen om het door een onafhankelijke derde op te stellen uittredingsplan, met daarin de potentiële eenmalige kosten van uittreding, zijnde de 'voorlopige uittreedsom', conform de regeling uiterlijk 31 december 2026 voor te leggen aan de raad.
5. Voor een eerste voorbereiding vanuit Oirschot van het proces tot volledige uittreding een startbudget van € 150.000 beschikbaar te stellen. Deze kosten te dekken uit de bestemmingsreserve fusie Best-Oirschot en deze op een later moment te verrekenen met de eenmalige algemene uitkering herindeling. Hiervoor begrotingswijziging BW2 (26.B004683) vast te stellen.
6. De verplichting tot geheimhouding op het rapport 'Kiezen en Uittreden' op te heffen per 1 juli 2028.

Aanleiding

Met het vaststellen van het principebesluit (juli 2025) is politiek besloten toe te werken naar besluitvorming over de toekomstige positionering van de huidige taken van Oirschot binnen de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempengemeenten (GRSK). In navolging daarvan is in opdracht van de colleges door bureau & Van de Laar een impactanalyse uitgevoerd, waarin drie scenario's voor de toekomstige positionering van deze taken in beeld zijn gebracht. De uitkomsten zijn vastgelegd in de bestuurlijke memo 'Kiezen & Uittreden' en het onderliggende rapport.

De raad van Oirschot heeft in de vergadering van 9 december 2025 het besluit genomen om toestemming te verlenen aan de burgemeester en het college om - conform de bepalingen in de regeling – een proforma opzegging per 1 januari 2028 te doen richting GRSK. Met besluitvorming van de raad op 10 maart 2026 kan deze proforma opzegging worden bekrachtigd.

Argumenten

1.1 Conform het principebesluit van 1 juli 2025 hebben de colleges een impactanalyse laten uitvoeren ten aanzien van de toekomstige positionering van de taken, zoals nu belegd door Oirschot binnen GRSK.

Met het principebesluit hebben de raden van Best en Oirschot hun colleges opdracht gegeven om, in overleg met elkaar, scenario's ten aanzien van de toekomstige positionering van taken, zoals nu door Oirschot belegd binnen de GRSK, in beeld te brengen.

De impactanalyse is uitgevoerd door de voor- en nadelen van drie scenario's te duiden:

- Scenario 1. Per fusiedatum 1 januari 2028 volledige uittreding van Oirschot uit de GRSK, waarmee de nieuwe gemeente de betreffende taken vanuit de eigen organisatie zal oppakken.
- Scenario 2. Per fusiedatum 1 januari 2028 gedeeltelijk afbouw (ten opzichte van de taken die GRSK momenteel uitvoert voor Oirschot) van taakuitvoering vanuit GRSK aan de nieuwe gemeente.
- Scenario 3. Per fusiedatum 1 januari 2028 neemt de nieuwe gemeente alle taken af van GRSK die Oirschot momenteel afneemt.

Per scenario is onder andere de bestuurlijk-juridische, personele, kwalitatieve, technische en financiële impact in beeld gebracht. De gedetailleerde analyse is vervat in een bestuurlijk memo, waarin een redenering is gehouden tot een voorkeursscenario, vanuit het perspectief van de fusiegemeente Best-Oirschot.

1.2 Op basis van de uitgevoerde impactanalyse is het advies om te kiezen voor scenario 1, volledige uittreding.

De impactanalyse resulteert in de conclusie dat volledige uittreding van Oirschot uit de GRSK (scenario 1) wordt gezien als het best passend bij de schaal, opgaven en ambities van de fusiegemeente Best-Oirschot.

De fusie tussen Best en Oirschot is gericht op het versterken van de bestuurlijke en organisatorische slagkracht, ook richting de toekomst. Door het bundelen van alle capaciteit en expertises binnen de fusiegemeente wordt beoogd de continuïteit en kwaliteit van de dienstverlening te borgen en waar mogelijk te verbeteren. Deze ambitie vraagt niet alleen om voldoende schaal, maar ook om directe regie en een organisatie die in staat is om snel keuzes te maken en deze consequent door te vertalen in uitvoering. Samenwerkingsvormen waarin besluitvorming en uitvoering structureel zijn verdeeld over meerdere organisaties en besturen, vergen blijvende afstemming en vergroten de complexiteit van sturing en verantwoording vanwege de onderlinge afhankelijkheden tussen eigenaren van de samenwerking.

Gelet op de fusieambitie, de noodzaak om de organisatie daadwerkelijk te versterken en de behoefte aan duidelijke regie en bestuurlijke beheersbaarheid, adviseert & Van de Laar te kiezen voor variant 1, namelijk volledige uittreding uit de GRSK door de gemeente Oirschot per fusiedatum 1 januari 2028 en het onderbrengen van de betreffende taken binnen de ambtelijke organisatie van de nieuwe gemeente Best-Oirschot. Deze keuze biedt op de langere termijn het meeste perspectief op een robuuste en wendbare organisatie.

2.1 Het besluit om volledig uit te treden is in lijn met het advies uit de impactanalyse ten aanzien van het toekomstscenario voor de nieuwe gemeente Best-Oirschot

Uit de impactanalyse volgt, zoals hierboven verwoord, het advies tot volledige uittreding uit de GRSK door de gemeente Oirschot. Gesteld wordt dat dit scenario structureel bijdraagt aan een eenduidige organisatie-inrichting, directe bestuurlijke regie en een toekomstbestendige uitvoeringspraktijk, in lijn met de ambities van de fusie. Vooruitlopend op het advies uit de impactanalyse heeft de raad van Oirschot op 9 december 2025 besloten tot onder voorbehoud (gedeeltelijke) uittreding Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempengemeenten tegen 31 december 2027. Nu de impactanalyse is afgerond kan het voorlopige besluit worden omgezet naar een definitief besluit.

3.1 Het proces van voorbereiding en implementatie is nodig om de volledige uittreding zorgvuldig te laten verlopen

Bij het advies tot uittreding wordt in het rapport nadrukkelijk meegegeven dat een volledige ontvlechting uit de GRSK zorgvuldig moet worden voorbereid en uitgevoerd, in nauwe afstemming met de GRSK. De incidentele lasten die samenhangen met ontvlechting, met name op het terrein van ICT, dienen beheerst en transparant te worden uitgewerkt, met oog voor continuïteit van dienstverlening en een zorgvuldige omgang met personeel. Dit draagt bij aan een ordentelijk proces en doet recht aan de gezamenlijke geschiedenis binnen de samenwerking.

3.2 Omdat taken die Oirschot nu heeft belegd bij de GRSK naar de fusiegemeente Best-Oirschot gaan is afstemming met gemeente Best noodzakelijk.

Na de politiek-bestuurlijke besluitvorming over de uittreding van de GRSK kan het proces van voorbereiding en implementatie van start. Op deze manier geven we ook richting aan de verdere inrichting van de nieuwe gemeente. Daaruit volgt het belang om af te stemmen met de gemeente Best.

4.1 Bij volledige uittreding uit de GRSK ontstaan frictiekosten en desintegratiekosten

Deze kosten houden verband met het ontvlechten van taken, systemen en contracten en met de tijdelijke verstoring van de reguliere bedrijfsvoering bij zowel de GRSK als de nieuwe gemeente Best-Oirschot. In artikel 28 van de GR is opgenomen hoe er met de kosten die direct en indirect gepaard gaan met het vertrek van een deelnemer wordt omgegaan.

De frictie- en desintegratiekosten zijn meegewogen bij advies over de scenario's. In de bestuurlijke memo staat dat frictie- en desintegratiekosten in alle scenario's optreden en behoren tot nagenoeg ieder

fusieproces. Deze lasten worden als beheersbaar en overzichtelijk betiteld. Dit in tegenstelling tot de structurele complexiteit die in de scenario's 2 en 3 intreedt voor de fusiegemeente.

- Scenario 1: alle taken binnen de organisatie van fusiegemeente Best-Oirschot: de eenmalige potentiële frictielasten worden voorlopig geraamd op 1,65 mln. euro. De incidentele kosten voor de samenvoeging van de ICT-omgevingen Best en Oirschot (integratie van ICT-pakketten en systemen, wat leidt tot aanbestedingen en migraties van software en data) zijn geraamd op circa 1,25 mln. euro en dus in alle drie de scenario's aan de orde.
- Scenario 2: hybride positionering taken (deels GRSK, deels Best-Oirschot): er treden eenmalige frictielasten op als gevolg van de ontvlechting van de informatiserings- & automatiseringstaken uit de gemeente Best en positionering ervan binnen de GRSK, wat leidt tot contractbreuken met marktpartijen en personele overgang en mogelijke frictie. Deze totale eenmalige potentiële frictielasten zullen een substantieel deel van de eerder geraamde 1,65 mln. euro betreffen bij scenario 1.
- Scenario 3: alle drie de taken belegd bij de GRSK: in aanloop naar deze situatie per 1 januari 2028 treden incidentele desintegratie- en frictielasten op, als gevolg van de ontvlechting van de taken van Maatschappelijke Dienstverlening (MD), van Vergunningen Toezicht en Handhaving (VTH) en van automatisering, informatisering en gegevensbeheer uit de gemeente Best en positionering ervan binnen de GRSK, wat leidt tot contractbreuken met marktpartijen en forse personele overgang en mogelijke frictie. Deze totale potentiële frictielasten zullen gezien de omvang van de ontvlechting tenminste de geraamde 1,65 mln euro betreffen bij scenario 2.

5.1 Er is budget nodig om de ontvlechting voor te bereiden en uit te voeren.

Definitieve besluitvorming over de frictiekosten en desintegratiekosten vindt, zoals gesteld onder beslispunt 4 op een later tijdstip plaats. Vanuit de GR wordt een uittreedplan opgesteld. De kosten daarvan worden meegenomen in de uittreedsom.

Voor de voorbereiding vanuit Oirschot voor de uitvoering van het besluit tot uittrekking wordt een startbudget gevraagd van €150.000. Dit bedrag biedt mogelijkheid om zo snel mogelijk te starten met de voorbereidingen op het proces op de verschillende taken die Oirschot nu bij de GRSK heeft ondergebracht.

6.1 Deze termijn biedt een zorgvuldige periode op de geheimhouding die het college heeft opgelegd op het rapport 'Kiezen en Uittreden'.

Het document bevat informatie waarvan openbaarmaking de economische of financiële belangen van de gemeente kan schaden tijdens . Daarnaast bevat het overwegingen en afwegingen die nodig zijn voor een goed en onbelemmerd functioneren van de gemeente. Deze belangen zijn beschermd in artikel 5.1, tweede lid, onder b en i, van de Wet open overheid. Om deze belangen te waarborgen heeft het college op grond van artikel 87 van de Gemeentewet geheimhouding opgelegd op het document.

De genoemde termijn biedt zorgvuldigheid op de redenen van geheimhouding.

Risico's**4.1 Kosten voor de fusie overschrijden de beschikbaar gestelde eenmalige algemene uitkering herindeling vanuit het Rijk.**

Vanaf 2027 ontvangen we een eenmalige algemene uitkering herindeling vanuit het Rijk. In het geval van een samenvoeging van de gemeenten Oirschot en Best keert het Rijk eenmalig in verschillende boekjaren, voor beide gemeenten gezamenlijk, een bedrag van EUR 5,8 miljoen uit. Dit bedrag is een lumpsum bijdrage ter dekking van eventuele frictielasten als gevolg van het herindelingsproces. Er bestaat een reëel risico dat deze eenmalige uitkering niet dekkend is voor de totale te maken incidentele kosten. Tekorten dienen dan door de gemeenten en/of nieuwe gemeente zelf te worden afgedekt. De kosten voor uittreding uit de GRSK hebben een groot aandeel in de eenmalige kosten voor de fusie.

Kosten en dekking

Onder argument 4.1 worden de kosten benoemd die het gevolg zijn van het scenario volledige uittreding uit de GRSK. Er is sprake van eenmalige frictiekosten en desintegratiekosten. In artikel 28 van de GR is opgenomen hoe er met de kosten die direct en indirect gepaard gaan met het uittreden van een deelnemer wordt omgegaan.

In de bestuurlijke memo is op hoofdlijnen een inschatting van de incidentele kosten opgenomen: eenmalige frictiekosten à 1,65 mln. euro en desintegratiekosten à 1,25 mln. euro.

In de komende periode moet, samen met de GRSK, een uittredingsplan worden opgesteld. Hierin worden de potentiële eenmalige kosten van uittreding, zijnde de 'voorlopige uittreedsom', bepaald conform de regeling. Deze worden uiterlijk 31 december 2026 voorgelegd aan de raad van Oirschot. De definitieve uittreedsom wordt uiterlijk zes maanden na datum uittreding (en dus fusiedatum 1 januari 2028) vastgesteld.

Beoordeling Wet arhi – preventief toezicht

Dit voorstel valt onder het preventief financieel toezicht vanuit Wet Arhi. In het kader van het preventief financieel toezicht hebben we instemming gevraagd aan de gemeente Best voor de financiële gevolgen van dit voorstel. De instemmingsverklaring is als bijlage toegevoegd. De kosten worden gedekt uit de fusiereserve. Instemming van gemeente Best en goedkeuring van de Provincie is hierdoor vereist.

Vervolg**Communicatie**

Het raadsbesluit raakt meerdere betrokken partijen, waaronder de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempengemeenten, haar bestuur en medewerkers, en de overige Kempengemeenten. Na het raadsbesluit worden alle betrokkenen geïnformeerd over de uitkomst.

26.I000256

Oirschot

26.I000256

Oirschot**Bijlagen**

Nummer	Titel	Openbaar (ja/nee)	Geheim wegens (klik hier voor informatie)
26.B004678	Bestuurlijk memo Kiezen & Uittreden. Impactanalyse scenario's voor de toekomstige positionering van taken van de fusiegemeente Best-Oirschot	Ja	Toepassing van artikel 87 gemeentewet, samen gelezen met artikel 5.1 tweede lid, onder [a t/m i] van de Wet open overheid
26.B004677	Rapport Kiezen & Uittreden. Impactanalyse van drie scenario's voor de positionering van taken – welke nu door Oirschot zijn belegd binnen de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempengemeenten (GRSK) – door de gemeente Best-Oirschot per 1 januari 2028.	Nee	
26.B004676	2025-351, Best-Oirschot, Kiezen en Uittreden, Bijlage A, 260205, &VDL	Ja	
26.B004683	BW 2 Impactanalyse GRSK	Ja	
26.B004682	OIR0004 Instemmingsverklaring Impactanalyse GRSK	Ja	
26.B004681	Persbericht fusie	Ja	

Oirschot, 10 februari 2026

burgemeester en wethouders,

Rob Brekelmans
secretaris a.i.
Judith Keijzers-Verschelling
burgemeester

26.I000256

Raadsbesluit

Vergaderdatum:	10 maart 2026	Registratienummer:	26.I000256
-----------------------	---------------	---------------------------	------------

De raad der gemeente Oirschot;
gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 10 februari 2026;
gegeven de agendering door het Presidium d.d. 3 februari 2026;

besluit:

1. Op basis van de bestuurlijke memo 'Kiezen & Uittreden' - en het daaronder liggende rapport van de impactanalyse GRSK - het scenario 1 (volledige ontvlechting gemeente Oirschot) aan te wijzen als voorkeursscenario. Hiermee kiest de raad voor het scenario waarin de taken die Oirschot nu heeft belegd binnen de GRSK per 1 januari 2028 volledig worden uitgevoerd door de fusiegemeente Best-Oirschot.
2. Ten gevolge van het besluit onder 1. te besluiten tot volledige uittreding van de gemeente Oirschot uit de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempengemeenten.
3. Het college van B&W op te dragen om, in nauwe verbinding met zowel het college van de gemeente Best als met het Algemeen en Dagelijks Bestuur van de GRSK, uitvoering te geven aan dit besluit en daartoe alle noodzakelijke maatregelen te nemen.
4. Het college van B&W op te dragen om het door een onafhankelijke derde op te stellen uittredingsplan, met daarin de potentiële eenmalige kosten van uittreding, zijnde de 'voorlopige uittreedsom', conform de regeling uiterlijk 31 december 2026 voor te leggen aan de raad.
5. Voor een eerste voorbereiding vanuit Oirschot van het proces tot volledige uittreding een startbudget van € 150.000 beschikbaar te stellen. Deze kosten te dekken uit de bestemmingsreserve fusie Best-Oirschot en deze op een later moment te verrekenen met de eenmalige algemene uitkering herindeling. Hiervoor begrotingswijziging BW2 (26.B004683) vast te stellen.
6. De verplichting tot geheimhouding op het rapport 'Kiezen en Uittreden' op te heffen per 1 juli 2028.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de gemeenteraad van Oirschot van 10 maart 2026,

De gemeenteraad,

Mark van Oosterwijk,
griffier

Judith Keijzers-Verschelling,
voorzitter